

70.
koncertní
sezona
2025
2026

Moře klidné,
moře rozbouřené
Filharmonie v divadle II.

2. abonentní koncert
Janáčkovo divadlo
15 a 16|1|2026

Filharmonie
Brno Philharmonic

Program

FELIX MENDELSSOHN BARTHOLDY

Klid moře a šťastná plavba, předehra op. 27 | 14'

Meeresstille und glückliche Fahrt

(Calm Sea and Prosperous Voyage), overture, Op. 27

Hebridy, předehra op. 26 | 12'

The Hebrides, overture, Op. 26

přestávka / intermission 20'

VÍTĚZSLAV NOVÁK

Bouře, mořská fantazie pro velký orchestr, sólové hlasy a smíšený sbor na stejnojmennou báseň Svatopluka Čecha op. 42 | 60'

The Storm, sea fantasy for large orchestra, solo voices and mixed choir after a poem of the same name by Svatopluk Čech, Op. 42

1. Tempestoso, ma non troppo allegro
 2. Andante rubato, con molta passione
 3. Più mosso
 4. Con moto, energico
 5. Animato
 6. 33
 7. Andante
 8. Andante rubato
 9. Con fuoco, ma non presto, ben accentuato
 10. Moderato
 11. Animato
 12. Rapido
 13. Tempestoso, ma non troppo presto
 14. Moderato
 15. Moderato
-

Adriana Banášová soprán / soprano

Tamara Morozová soprán / soprano

Jaroslav Březina tenor

Tadeáš Hoza baryton / baritone

David Szendiuch bas / bass

Jan Štáva bas / bass

Slovenský filharmonický sbor / Slovak Philharmonic Choir
sbormistr / choir director **Adam Sedlický**

Filharmonie Brno

dirigent / conductor **Robert Kružík**

Koncert zaznamenává Český rozhlas Vltava.

For a summary in English see the last pages of this brochure.

O skladbách

Felix Mendelssohn Bartholdy (3. 2. 1809 Hamburg – 4. 11. 1847 Lipsko) jevil již od raného dětství známky neobyčejného hudebního nadání. Jako syn zámožného bankéře mohl prožít svůj život bez nepříjemných starostí o vlastní existenci. Studoval hru na housle, na klavír a kompozici u berlínského skladatele a pedagoga Carla Friedricha Zeltera. Již ve svých 9 letech poprvé veřejně vystoupil jako pianista a v 11 letech začal s komponováním prvních skladbiček. Jako chlapec se Mendelssohn záhy seznámil také s básníkem Johannem Wolfgangem Goethem, jenž se stal jeho uměleckým patronem a snažil se mladého hochu všemožně podporovat. Po studiích filozofie a historie na berlínské univerzitě podnikl Mendelssohn četné cesty do Anglie, Skotska, Francie a Itálie, které urychlily dozrávání jeho hudebního talentu. Roku 1829 provedl jako dirigent s berlínskou Singakademie zapomenuté *Matoušovy pašije* Johanna Sebastiana Bacha, čímž podnítil nový zájem o Bachova díla, jenž trvá nepřetržitě až dodnes. Po krátké epizodě v Düsseldorfu se Mendelssohn stal roku 1835 ředitelem orchestru Gewandhausu v Lipsku. Zde se mu podařilo povznést místní hudební život na nebývale vysokou úroveň a pravidelnými koncerty si vydobýt prestižní renomé téměř po celé Evropě. Uznání, jemuž se Mendelssohn těšil během svého poměrně krátkého života, vystřídal záhy po jeho smrti opovrhování jeho tvorbou, která byla nastupující skladatelskou generací zpětně vnímána jako příliš konvenční a neprůbojná.

Podnět ke kompozici koncertní předehry **Klid moře a šťastná plavba** op. 27 poskytl Mendelssohnovi roku 1828 dvojice Goethových básní *Meeresstille* (Klid moře) a *Glückliche Fahrt* (Šťastná plavba). Stojí za zmínku, že již o 13 let dříve použil těchto dvou básní Beethoven jako textového podkladu pro svou kantátu a Franz Schubert první z nich zhudebnil ve formě písně. Forma koncertní předehry, již užil Mendelssohn, byla tehdy novinkou. Z pevných vazeb na divadelní prostředí se vymanila teprve nedávno a svým těsným sepeřím s mimohudebním programem představovala jakýsi mezičlánek, který předcházal vzniku symfonické básně. Zatímco začátek Mendelssohnovy předehry líčí bezvětrí a nehybnou hladinu, která dokáže plachetnice uvěznit na širém moři, v průběhu skladby vzedme sólová flétna hbitý vánek, a loď tak může za doprovodu fanfár a tympanů šťastně dospět k pevnině.

Jestliže *Klid moře a šťastná plavba* vycházely z básnické předlohy, inspiraci k Mendelssohnovým **Hebridám** op. 26 již představovaly skutečné zážitky, které skladatel načerpal během cesty po západním pobřeží Skotska v srpnu 1829. Krása skotského města Oban, atmosféra nespočtu osamělých ostrovů a návštěva majestátní Fingalovy jeskyně na malém, větrem ošlehaném ostrově Staffa byly hlavními dojmy, které působily na skladatelovu hudební představivost. Od prvních náčrtků, které vznikly přímo ve Skotsku, k hotové partitūře byla však ještě dlouhá cesta. Skladbu Mendelssohn dokončil teprve v prosinci 1830 v Římě, daleko od mlhavých skotských mořských scenérií. K definitivnímu znění kompozice ovšem dospěla až po několika

revizích. A měnil se také název díla. Ten původní – *Ouvertüre zur einsamen Insel* (Předehra k osamělému ostrovu) – Mendelssohn pro první anglické provedení v roce 1832 změnil na *The Isles of Fingal* (Fingalovy ostrovy) a následně na *Die Hebriden* (Hebridy). Přesto ještě v roce 1835 nakladatel vydal dílo tiskem pod názvem *Fingals Höhle* (Fingalova jeskyně). V premiéře předehra zazněla 14. května 1832 v Londýně na koncertě pod taktovkou skladatele a Mozartova žáka Thomase Attwooda. V revidované verzi pak byla poprvé provedena 10. ledna 1833 v berlínské Singakademii za řízení skladatele. Dílo si záhy vydobýlo širokou popularitu a dodnes září na repertoáru symfonických orchestrů.

Český skladatel **Vítězslav Novák** (1870–1949) byl podobně jako Mendelssohn nadšeným cestovatelem, milovníkem horských vrcholů i mořského pobřeží. Jako žák Antonína Dvořáka měl zprvu blízko k brahmsovsky orientovanému novoromantismu, na přelomu 19. a 20. století však jeho hudbu významně ovlivnil moravský a slovenský hudební folklór. Jako nadšený cestovatel, horolezec a obdivovatel přírody podnikal Novák s přáteli pravidelné prázdninové výlety na Valaško, moravské Slovácko a na Slovensko. Poznání lidové hudby obohatilo Novákovy skladby o pestrou rytmiku a modální harmonické myšlení. Ke svým vrcholným symfonickým skladbám, které vznikaly před 1. světovou válkou, pak Novák dospěl pod vlivem francouzského impresionismu a straussovské orchestrální zvukomalby.

K vrcholným Novákovým kompozicím patří také **Bouře**, mořská fantazie pro velký orchestr, sólové hlasy a smíšený sbor op. 42. Vnější popudem k napsání této skladby byla skladateli žádost brněnského Filharmonického spolku Beseda brněnská, jehož představitelé oslovili Vítězslava Nováka s žádostí o kompozici vokálně-orchesterální skladby k 50letému jubileu spolku. Předlohu k žádané skladbě našel Vítězslav Novák v poměrně krátké době a již v jarních měsících roku 1908 byl rozhodnut zhudebnit *Bouři* Svatopluka Čecha. Čechova báseň z roku 1869 je jakýmsi volným sledem lyrických písní a několika scén s dramatickými prvky. Její exotičnost je ještě projevem básnickových raných ohlasů romantické poetiky, jak ji měl příležitost poznat v poezii západoevropských básníků lorda Byrona nebo Ferdinanda Freiligratha. Atmosféru v bouři se zmitajícího mořského korábu ilustruje v Čechově *Bouři* pestrá směsice scén a obrazů. Od mariánské modlitby dívky před kaplí, která stojí na samém úvodu, přes píseň hochy v koši na stožáru, milostné popěvky jinocha u kormidla, písničku starého námořníka Jaka o lodním skřítku, erotickou scénu v kajutě, kde otrok zpívá v lůžka ukolébavku své paní, dramatickou scénu na palubě, kde se odehrává vzpoura lodníků proti kapitánovi, dialog dvou pobřežních loupežníků, kteří v písku objeví tělo utonulého milence, až ke katarzní závěrečné sborové modlitbě rybářů k mořské hvězdě korespondující s úvodní dívčinou modlitbou.

Vítězslav Novák nebyl prvním skladatelem, který byl Čechovou *Bouří* zaujat. Již v roce 1873 se o její zhudebnění pokoušel Zdeněk Fibich a po něm o deset let později Josef Bohuslav Foerster. Jeho práce však také nepřekročila stádium prvotních náčrtů. Prvním skladatelem, který zhudebněl *Bouře* dokončil, byl dirigent a skladatel

František Neumann, jenž je dnes znám spíše jako strůjce premiér Janáčkových vrcholných oper a orchestrálních skladeb. Svou *Bouří*, kantátu pro sóla, smíšený sbor a orchestr op. 23 zkomponoval v letech 1900–1902 a na koncertních pódiih v podání celé plejády českých a moravských pěveckých spolků si ve své době získala nesporný úspěch. Kritika již tehdy bystře odhalila eklektický charakter Neumannovy hudby, která se inspirovala skladebnými postupy některých tehdy populárních operních děl. Mezi kritiky Neumannovy kompozice nechyběl ani Vítězslav Novák. A právě ono nesouhlasné stanovisko vyvolalo u Nováka potřebu umělecké polemiky: zkomponovat Čechovu *Bouří* jinak, po svém, moderně a umělecky závažně.

Mnoho podnětů pro nově vznikající kompozici Novák získal ze jména při cestách do Norska a Švédska roku 1908. V severoněmeckém Hamburku navštívil přístavní čtvrť a všiml si výrazných námořnických typů. Na skalnatém švédském pobřeží byl doslova fascinován zvukem vlnobití a narážením vln na vysoké pobřežní skály. Zde měl Novák možnost na vlastní kůži zažít mořskou bouři. Poté, co se vrhnul do vln tříštících se divoce o skaliska, dokonce málem utonul. Dne 14. června 1909 dokončil skicu celé skladby a vydal se do Francie k Atlantskému oceánu. Zde hledal spíše barevné podněty, které by mu byly inspirací pro instrumentaci. *Bouří* Novák dokončil v prvních měsících roku 1910 a vytvořil v ní mohutné dílo, které kombinuje prvky symfonické básně, kantáty a opery. Ve své monumentalitě nachází dobové srovnání snad jedině s Schönbergovými *Písněmi z Gurre*, které však byly premiérovány teprve roku 1913.

Novák od počátku roku 1910 partituru své skladby po částech zaslal Besedě brněnské, tak aby mohly být včas rozepsány party a spolek včas stihl dílo nacvičit pro plánovanou jarní premiéru. Okolnost, že si brněnské těleso objednalo pro své jubileum skladbu u Vítězslava Nováka, dokládá úzké vztahy spolku se skladatelem, jež sahají k počátkům sbormistrovského působení Rudolfa Reissiga v Besedě brněnské, tedy do roku 1899. Pro jubilejní koncert, jenž se uskutečnil 17. dubna 1910 v Besedním domě v Brně, byl Besedou brněnskou angažován orchestr České filharmonie z Prahy. Přibližně 150členný besední sbor rozšířil ještě žakovský sbor I. českého gymnasia v Brně. Sólových partů se na Novákovo doporučení zhostili chrudimská sopranistka Marie Musilová a tenorista Jaroslav Hendrych, barytonový part byl svěřen Ladislavu Němečkovi, archiváři a členovi Besedy brněnské, a basové role pirátů pak sboristům Josefu Kolbingerovi a Václavu Hrabákovvi.

Těžko si dnes představit, že obří provozovací aparát, který Novákova *Bouře* vyžaduje, se vešel do malého sálu Besedního domu. Premiéra se zde však skutečně odehrála. Koncertní pódium v sále bylo z akustických důvodů speciálně upraveno architektem Janem Mráčkem: *„Orchestr byl postaven jako v divadle pod pěvecký sbor; mezi orchestr a obecenstvo byla vztýčena stěna zdobená draperiemi, zelení a květy a byla tak vysoko, že zakrývala kontrabasisty při hře stojící. Zvuk sboru se tím zmnožil, ježto se nesl přímo do dvorany, zatím co byl orchestr tlumen zmíněnou bariérou. Sbor „Besedy“ byl umístěn na stupních a působil i ozdobně jako pestré zakončení stěny dvorany.“*

Nebývalý úspěch premiéry *Bouře* zajistil dílu zájem široké veřejnosti doma i v zahraničí a Nováka tehdy postavil na čelní místo mezi

českými skladateli. Brněnská premiéra byla na stránkách dobového tisku označována dokonce za jednu z nejvýznamnějších hudebních událostí na Moravě. Po Brně se skladby ujal chrudimský spolek Slavoj, který za součinnosti s pardubickými zpěváckými spolky Pernštýn a Ludmila a za doprovodu České filharmonie *Bouří* uvedl na dvou koncertech v lednu 1911 v Chrudimi a Pardubicích. Následovala Praha, kde skladba zazněla v provedení Zpěváckého spolku Hlahol a České filharmonie pod taktovkou Viléma Zemánka a Jaroslava Kříčky. Z vídeňského provedení *Bouře*, které zamýšlel uskutečnit přední rakouský skladatel a dirigent Franz Schreker (strůjce premiéry Schönbergových *Gurre-Lieder*), bohužel sešlo, a tak se Vídeň *Bouře* dočkala až v dubnu 1913 v provedení vídeňského českého zpěváckého spolku Lumír v doprovodu Nedbalova Tonkünstlerorchester za řízení Jaromíra Herleho. Ačkoliv do ciziny Novákova *Bouře* příliš nepronikla (její cestu na zahraniční koncertní pódia přetřala 1. světová válka), na repertoáru českých sborů a orchestrů zůstala, byť kvůli své náročnosti a mimořádným nárokům na obsazení je uváděna spíše výjimečně. Filharmonie Brno se *Bouře* poprvé ujala již v roce svého vzniku – tehdy ještě jako „státní“ – a provedla ji na Pražském jaru 14. května 1956 pod taktovkou svého prvního šéfdirigenta Břetislava Bakaly.

Ondřej Pivoda

HUDEBNÍ FESTIVAL

FILHARMON. SPOLKU
„BESEDY BRNĚNSKÉ“

V NEDĚLI DNE 23. DUBNA 1911
 O 4. HODINĚ ODPOLEDNÍ

KONCERT DRUHÝ

Vít. Novák: **BOUŘE** OP. 42. (PO DRUHĚ).
 Beethoven: **DEVÁTÁ SYMFONIE.**

SOLA:

Pi. Marie Musilová, koncertní pěvkyně z Chrudimi (sopran).
 „ Emma Šponarová, konc. pěv. z Prahy (alt v IX. symf.).
 P. Alois Fiala, člen opery brněnského Nár. divadla (tenor).
 „ Ladislav Němeček, člen spolku (baryton).

Dirigenti: p. RUD. REISSIG (BOUŘE),
 p. Dr. VIL. ZEMÁNEK (IX. SYMF.).

ORCHESTR ČESKÉ FILHARMONIE Z PRAHY.

VEČER O PŮL 9. HODINĚ

Dvořákovy **SLOVANSKÉ TANCE** (oběřady)
 zahraje Česká Filharmonie Hz. dir. Dr. V. Zemánka.
 Restaurační zařízení.

CENA 30 HAL.

Historický program k druhému brněnskému provedení Novákova *Bouře* v roce 1911

O účinkujících

Adriana Banášová je finalistkou a držitelkou ocenění z prestižních soutěží v Maďarsku, Itálii, Rakousku a České republice. Účinkuje ve Slovenském národním divadle a operních domech v Praze, Brně, Ostravě, Banské Bystrici a Košicích, kde se představila jako Gretel (*Hänsel und Gretel*), Bystrouška (*Příhody lišky Bystroušky*), Zerlina (*Don Giovanni*), První lesní žínka (*Rusalka*),

Kněžka (*Aida*) či Andělský hlas (*Don Carlo*). Jako Nannetta (*Falstaff*), v režii oscarového J. Menzla, vystoupila na festivalech Šoproň 2018 v Maďarsku a Opera 2020 v Praze. V sezoně 2026/27 ji čeká debut ve Státní opeře v Budapešti. Nahrála album *Desire* s klavírním doprovodem P. Pažického (vyd. Real Music House). Spolupracovala s festivalem Smetanova Litomyšl 2019, se Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu, Symfonickým orchestrem v Miškolci, Státní filharmonií Košice, Filharmonií Brno, Filharmonií Bohuslava Martinů. Studovala na Konzervatoři v Bratislavě u D. Livorové, později u Z. Livorové. S oceněním „laureát“ absolvovala Letní akademii 2022 v Kroměříži u K. Kněžíkové.

Více na www.adrianabanasova.com

© Martina Otík Kritznerová

Tamara Morozová letos debutovala jako Senta ve Wagnerově *Bludném Holanďanovi* na scéně Státní opery Praha a jako Straussova Ariadna ve Stavovském divadle. Je finalistkou Wagner Society of New York Award 2025, stipendistkou americké nadace Olga Forrai Foundation, finalistkou prestižní Mezinárodní wagnerovské soutěže Lauritze Melchiora 2024 a laureátkou Mezinárodní pěvecké soutěže

Antonína Dvořáka v kategorii Junior, Píseň a v roce 2021 rovněž v kategorii Opera, kdy získala také Cenu divácké poroty a Cenu Národního divadla v Praze. V lednu 2025 vstoupila v Národním divadle do angažmá. Držitelka několika prestižních stipendií (Bayreuther Festspiele, IsaOperaVienna, Junge Musiker Stiftung, Sommerakademie Mozarteum Salzburg) je absolventkou HAMU v Praze u Magdalény Hajóssyové a mistrovských kurzů u Eddy Moser, Daphne Evangelatos, Margy Schiml, Kateřiny Kněžíkové a Kirsten Schötteldreier. Věnuje se také interpretaci a popularizaci komorní písně – je zakládající členkou a předsedkyní Lieder Society.

Více na www.tamaramorozova.com

Jaroslav Březina vystudoval Pražskou konzervatoř u Zdeňka Jankovského a dále studoval soukromě pod vedením Václava Zítka. V roce 1993 se stal sólistou Opery Národního divadla v Praze. Podílel se na nahrávce *České mše vánoční* J. J. Ryby (Deutsche Grammophon), Zelenkovy korunovační opery *Sub olea pacis et palma virtutis*, Janáčkovy opery *Šárka* a Dvořákovy opery *Tvrďe*

palice (všechny Supraphon). Vystupoval v Japonsku, Rakousku, Norsku, Německu a Francii, spolupracoval například s Jiřím Bělohlávkem, Charlesem Mackerrasem a Oliverem Dohnányim. V Teatro Real v Madridu provedl Janáčkův *Zápisník zmizelého*, s Jiřím Bělohlávkem a Českou filharmonií koncertní provedení *Její pastorkyně* v Praze a Londýně a v roce 2016 *Příhody lišky Bystroušky* v Teatro Reggiově v Turíně. Během zádušní mše za Václava Havla v katedrále sv. Víta zpíval tenorový part skladby *Requiem* W. A. Mozarta. Je držitelem Ceny Thálie za rok 2015, v roce 2018 obdržel Pamětní medaili za šíření hudby Leoše Janáčka v Česku i v zahraničí.

Tadeáš Hoza je výrazný český barytonista mladé generace a od sezony 2021/2022 působí jako sólista Národního divadla Brno, kde ztvárňuje role jako Papageno, Figaro, Guglielmo, Schaunard či Dr. Falke. V lednu 2025 debutoval v pařížské Opéra Bastille jako Harašta v Janáčkově *Lišce Bystroušce*. Pravidelně hostuje na operních scénách v Praze, Olomouci,

Ostravě i Českých Budějovicích. Studijně se formoval také na MDW ve Vídni. Vedle opery se věnuje barokní hudbě, je členem Collegium Vocale 1704 a spolupracuje s dalšími soubory i významnými dirigenty. Vystoupil s předními českými orchestry a koncertoval na evropských pódiích, například v Antverpách, Paříži, San Sebastianu, Versailles nebo Moskvě. Kromě opery se věnuje muzikálu a osvětě – jeho projekt „Malý operní seminář“ přibližuje operu dětem i široké veřejnosti.

David Szendiuch studoval na brněnské konzervatoři pod vedením Josefa Škrobánka a na JAMU v Brně v oboru sólový zpěv pod vedením Marty Beňáčkové. V letech 1994–1999 působil jako člen operního sboru Janáčkova divadla v Brně a vytvořil také některé menší sólové role. V roce 1999 přijal sólové angažmá v opeře Moravského divadla v Olomouci. Za 24 let

svého působení zde vytvořil většinu hlavních rolí basového repertoáru a získal řadu ocenění za nejlepší mužské umělecké výkony. Od roku 2023 je sólistou opery Národního divadla v Brně. V roce 2017 byl v užší nominaci na cenu Thálie za mimořádný mužský umělecký výkon v kategorii opera za roli Attily ve stejnojmenné opeře Giuseppe Verdiho. Je hostujícím umělcem Národního divadla v Praze a Jihočeského divadla v Českých Budějovicích. Vystupuje s nejlepšími českými orchestry a pod taktovkou významných dirigentů jako F. Botiglieri, T. Brauner, O. Dohnányi, J. Fiore, P. Gatto, M. Ivanovič, R. Jindra, J. Klecker, R. Kružík, J. Kynzlink, T. Netopil, O. Olos a D. Švec.

Jan Šráva je od ledna 2010 členem Janáčkovy opery Národního divadla v Brně, kde k jeho stěžejním rolím patří Mefistofeles (*Faust*), Leporello (*Don Giovanni*), Vodník (*Rusalka*), Kecál (*Prodaná nevěsta*), Baron Ochs (*Růžový kavalír*) či Papageno (*Kouzelná flétna*). V roce 2011 debutoval v pražském Národním divadle rolí Osmina (*Únos ze serailu*). Od té

doby zde ztvárnil řadu jiných postav, vystoupil mj. jako Leporello (*Don Giovanni*), Figaro a Bartolo (*Figarova svatba*), Sarastro (*Kouzelná flétna*) nebo Sparafucile (*Rigoletto*). Je také stálým hostem opery Národního divadla moravskoslezského v Ostravě, kde ztvárnil například Collina (*Bohéma*), Claudia (*Hamlet*) nebo Kecala (*Prodaná nevěsta*). V zahraničí působil mimo jiné v Opéra de Paris, v operních domech v Montpellier a Nantes-Angers Opéra, pro které nastudoval roli Osmina (*Únos ze serailu*), dále v Opéra de Toulon (Alidoro v Rossiniho *Popelce*) či Opéra National de Lorraine v Nancy.

Slovenský filharmonický sbor je prominentním reprezentantem slovenského profesionálního sborového umění, koncertujícím doma i v zahraničí, spolupracujícím s význačnými dirigenty a orchestry a natáčejícím pro prestižní nahrávací společnosti. Na hudební scénu vstoupil roku 1946 jako Smíšený sbor Československého rozhlasu, v roce 1957 byl začleněn (už pod dnešním názvem) mezi tělesa Slovenské filharmonie. V prvních letech sbor vedl jeho zakladatel, dirigent Ladislav Novák, následně se v čele tělesa vystřídal mj. Jan Maria Dobrodinský, Lubomír Mátl, Štefan Klimo, Pavol Procházka, Marián Vach, Blanka Juhaňáková a Jozef Chabroň. V letech 2023–2025 sbor vedl Jan Rozehnal (*1957). Renomovaní dirigenti oceňují u tohoto tělesa kultivovanost projevu, zvukovou vyrovnanost jednotlivých hlasových skupin, ale také interpretační pohotovost, spolehlivost a příkladnou uměleckou disciplínu. V únoru 2023 získal sbor prestižní ocenění Oper! Awards 2023 v kategorii Nejlepší pěvecký sbor za výkon v Čajkovského operách *Piková dáma* a *Jolanta* společně s Berlínskými filharmoniky a Kirillem Petrenkem v rámci Velikonočního festivalu v Baden-Badenu a v sérii koncertů v Berlínské filharmonii.

V sezoně 2024/2025 sbor spolupracoval se Symfonickým orchestrem hlavního města Prahy FOK, s Filharmonii Brno, s Hamburskými symfoniky, Drážďanskou filharmonii, Vídeňskými symfoniky a se Slovenskou filharmonii na koncertě ve Vídni, účinkoval v nové operní produkci *Chovanštiny* M. P. Musorgského na Velikonočním festivalu v Salcburku a na koncertech s Tonkünstler-Orchester Niederösterreich ve Vídni a St. Pöltnu. Sezónu završil účinkováním na 53. Istanbul Music Festival v Turecku.

V koncertní sezoně 2025/2026 sbor čeká mimo jiné opětovné hostování ve Filharmonii Brno a v produkci *Le Grand Macabre* G. Ligetiho ve Vídeňské státní opeře s dirigentem P. Heras-Casadem. Sbor se představí také v programech Národního divadla Košice (*Tannhäuser*), Státního komorního orchestru Žilina (*Svatební košile*), na festivalech Košické hudební jaro (*Babij jar*, *Verdiho Requiem*) a Smetanova Litomyšl (*Oedipus Rex*).

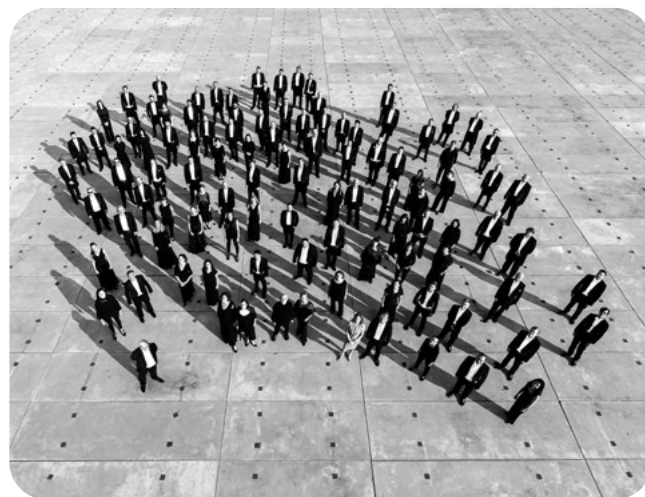
Více na www.filharmonia.sk/sfz

© Jaroslav Laš

Slovenský dirigent **Adam Sedlický**, držitel 3. ceny na soutěži Zoraqi Conducting Competition v Albánii (2025), je absolventem hry na klavír a dirigování na Konzervatoři v Žilině a orchestrálního dirigování (J. Kyzlink) na VŠMU v Bratislavě. Absolvoval semestrální studium na Hudební akademii v Krakově, v rámci mistrovských kurzů dirigoval Beethoven Academy Orchestra, Cardiff Sinfoniettu a Athens Philharmonia Orchestra. V roce 2021 získal stipendium na Bayreuther Festspiele a dokončil doktorské studium na Akademii umění v Banské Bystrici, kde v nyní působí jako odborný asistent. Působil v Národním divadle moravskoslezském v Ostravě, pravidelně se vrací do Slovenského národního divadla, kde dirigoval tituly jako *Nabucco*, *Carmen*, *Labutí jezero*, *Louskáček* a další. Spolupracoval se Symfonickým orchestrem Slovenského rozhlasu (v letech 2020–2023 jako stálý dirigent), s Filharmonii Brno, Filharmonii Bohuslava Martinů Zlín, Janáčkovou filharmonii Ostrava, Státní filharmonii Košice, Moravskou filharmonii Olomouc a dalšími. Od roku 2022 je stálým hostujícím dirigentem Státního komorního orchestru Žilina. Od roku 2020 pravidelně spolupracuje jako hostující sbormistr se Slovenským filharmonickým sborem. K jeho dalším významným úspěchům patří cena Sbormistr junior (ČR, 2018) a účast ve finále Romano Gandolfi International Competition for Choral Conductors v Parmě (Itálie, 2019).

Více na www.adam-sedlicky.com

Dnešní **Filharmonie Brno** vznikla v roce 1956 sloučením rozhlasového a krajského orchestru a od té doby patří svou velikostí i významem k české orchestrální špičce. Dějinami orchestru prošla řada českých a světových dirigentských osobností jako Břetislav Bakala, František Jílek, Petr Altrichter, Jiří Bělohávek, Sir Charles Mackerras, Jakub Hruša nebo Tomáš Netopil. Od sezony 2018/2019 je šéf-dirigentem a uměleckým ředitelem Filharmonie Brno Dennis Russell Davies.

Orchestr pravidelně natáčí pro Český rozhlas, Českou televizi a řadu společností (Supraphon, Sony Music, IMG Records, BMG, Channel 4) a od roku 2020 má svůj vlastní nahrávací label. Filharmonie Brno je dnes nejen silným hráčem na poli symfonické hudby doma i v zahraničí, ale i předním organizátorem hudební sezony druhého českého města, aktivním festivalovým pořadatelem (Festival Špilberk, Moravský podzim, Velikonoční festival duchovní hudby, Expozice nové hudby, Mozartovy děti), kreativním lídrem orchestrální dramaturgie a inovativním tvůrcem široké škály edukativních programů. Působí v neorenesančním Besedním domě, „brněnském Musikverein“ z dílny Theophila von Hansena z roku 1873, a těší se na nový, moderní koncertní sál, který navrhuje tým architektů Tomasz Koniora a Petra Hruši a akustika Yasuhisy Toyoty.

Více na www.filharmonie-brno.cz

Robert Kružík patří k mladé generaci českých dirigentů. Od sezony 2021/2022 je šéfdirigentem Filharmonie Bohuslava Martinů ve Zlíně a počínaje sezonou 2025/2026 je šéfdirigentem Janáčkovy opery Národního divadla Brno. Také zastává post stálého hostujícího dirigenta Filharmonie Brno. V březnu 2023 debutoval s Českou filharmonií v pražském Rudolfinu. Je laureátem ceny Jiřího Bělohlávka pro umělce do třiceti let.

V Národním divadle Brno nastudoval Rossiniho operu *Hrabě Ory*, Čajkovského *Pikovou dámu* a Evžena Oněgina, Smetanovu *Libuši*, která zazněla ke 100. výročí založení Československé republiky, *Růžového kavalíra* Richarda Strausse, *Řecké pašije* Bohuslava Martinů, Verdiho *Otella*, soudobou operu *Lubici* Čekovské *Here I am*, *Orlando* a *Krále Rogera* polského skladatele Karola Szymanowského. Jeho široký operní záběr čítá díla Mozarta, Smetany, Dvořáka, Martinů, Janáčka, Donizettiho, Rossiniho, Čajkovského, Bizeta, Verdiho, Pucciniho ad.

Spolupracuje s mnoha symfonickými orchestry, jako jsou Česká filharmonie, MDR-Sinfonieorchester, Sinfonia Varsovia, PKF - Prague Philharmonia, Symfonický orchestr hlavního města Prahy FOK, Symfonický orchestr Českého rozhlasu, Filharmonie Brno, Slovenská filharmonie, Státní filharmonie Košice, Janáčkova filharmonie Ostrava, Moravská filharmonie Olomouc, Komorní filharmonie Pardubice. Je zván také na významné festivaly, např. Pražské jaro, Dvořákova Praha, Smetanova Litomyšl, Svatováclavský hudební festival, festival Eufonia aj.

Robert Kružík začínal jako violoncellista. Po brněnské konzervatoři absolvoval v obou oborech i Akademii múzických umění v Praze. S úspěchem se zúčastnil řady violoncellových soutěží, jako jsou Pražské jaro, Soutěž Nadace Bohuslava Martinů, Mezinárodní soutěž Leoše Janáčka v Brně a další. Absolvoval studijní stáž na Zürcher Hochschule der Künste ve Švýcarsku. Od roku 2020 pedagogicky působí na katedře dirigování Janáčkovy akademie múzických umění v Brně. Více na www.robertkruzik.cz

Summary

It was a pair of poems by Goethe that in 1828 inspired **Felix Mendelssohn Bartholdy** (1809-1847) to compose his concert overture ***Meeresstille und glückliche Fahrt*** (Calm Sea and Prosperous Voyage), Op. 27, having served Beethoven 13 years earlier as the lyrics of a cantata of the same name.

While the beginning of Mendelssohn's overture depicts windless conditions and an unrippled surface that can strand a sailing ship on the high seas, as the work unfolds a solo flute blows up a swift breeze and the ship, accompanied by fanfares and timpani, may happily reach a safe haven. Whereas *Calm Sea and Prosperous Voyage* were based on the poems, Mendelssohn was stirred into composing ***The Hebrides***, Op. 26 by his actual experiences on a journey through Scotland's west coast in August 1829. The beauty of the Scottish town of Oban, the atmosphere of the countless lonely islands and a visit to the majestic Fingal's Cave on the small, windswept island of Staffa were the chief impressions that the adventure left on the composer's musical imagination. Following its London première in 1832, the work achieved widespread popularity and established itself firmly on the symphony orchestra repertoire.

The Storm, a sea fantasy for large orchestra, solo voices and mixed choir, Op. 42, ranks among **Vítězslav Novák's** (1870 to 1949) greatest works. It was commissioned by the Beseda Brněnská philharmonic association, whose leaders asked Novák to write a vocal-orchestral work to celebrate its 50th anniversary. The composer was able to find the textual source for his composition fairly quickly and in spring 1908 he decided to set Svatopluk Čech's *The Storm* to music. The poem, written in 1869, is something of a loose sequence of lyrical songs and several scenes with elements of drama. The atmosphere of the sailing ship buffeted by the stormy seas is illustrated by a rich mixture of scenes and images: the song of the boatswain at the masthead, the love ditties of the lad at the helm, Old Salty Jake's tune about the ship's dwarf, an erotic scene in the cabin, where a slave sings a lullaby by his mistress's bed, a scene on the deck where the crew stage a mutiny against their captain, a dialogue between a pair of coastal robbers who discover the body of the drowned lover, and the closing chorus of fishermen praying to the star of the ocean, a counterpart to the prayer to Mother of Grace sung by the maid in front of the chapel at the very beginning of the poem.

Novák took many ideas for his new work from his travels in Norway and Sweden. In fact, on the craggy Swedish shore, he had first-hand experience of a sea storm during which, having throwing himself into the waves crashing wildly against the rocks, he nearly drowned. *The Storm*, completed in early 1910, is a massive work that combines the elements of a symphonic poem, a cantata and an opera. In its monumentality, it finds a period counterpart perhaps only in Schoenberg's *Gurre-Lieder*, which was premièred in 1913. The première of *The Storm* on 17 April 1910 at Besední dům was an unprecedented success that secured the

interest of the general public both at home and abroad and put Novák in a leading place among Czech composers. Filharmonie Brno, under the baton of its first chief conductor Břetislav Bakala, presented *The Storm* in the year of its inception – the orchestra was then called The Brno State Philharmonic – during the Prague Spring on 15 May 1956 in a performance loaded with symbolism.

Ondřej Pivoda

translated by Štěpán Kaňa

Zpěvní text

VÍTĚZSLAV NOVÁK

Bouře, mořská fantazie op. 42

na stejnojmennou báseň Svatopluka Čecha

Modlitba dívky před kaplí na břehu

SOPRÁN SÓLO

Ó, hvězdo mořská, matko milosti,
ve sváru živlů mír svůj rozhosti
a zažeň vichrů divý sněm
nebeských očí pokynem,
ó, hvězdo mořská!

Ó, hvězdo mořská, slze stavící,
měj nad korábem svatou pravici,
zahal jej v plášť své záštity
a stěžeň zacerl rozbitý,
ó, hvězdo mořská!

Ó, hvězdo mořská, duši touha mi
zavírá jako vítr plachtami,
ó, kněžko čisté lásky ty,
již stěžeň zacerl rozbitý,
ó, hvězdo mořská!

Píseň plavců o lodním skřítku

MUŽSKÝ SBOR

Lodní mužík – ten si vodí
vám co šlakovitý šlak,
jako klíš se drží lodi,
povídá to starý Jak.

V kazajce a pruhovaných
spodkách jako mariňák
v plachtách sedá nadouvaných,
viděl ho tam starý Jak.

Rád má lidi, plavců děcka
uhýčkává, sklénku však
nad stvoření kochá všecka,
právě jako starý Jak.

A kde skoupý na výčepky
soudek proň, tu cpe si vak

a prach lodní stírá s trepky,
na to důkazy má Jak.

Hledá lepší sobě bydlo,
ale s lodí amen pak:
Zkáza sedá na kormidlo.
Utone... kříž dělá Jak.

Zpěv hocha v koši na stožáru

SOPRÁN SÓLO

V košíku vysoko
v hnízdě co pták
vysílán široko
bedlivý zrak.
Otec můj koráb,
voda má matka,
plachty mé sestry,
stěžeň má chatka,
veselé jsem hoše,
prozpěvuju s koše:
la la la la, la la la la!

V jiný se vykrádá
lodní duch stan,
bouře loď ovládá
ve hvizdu lan.
Pode mnou loď se
kolísá divě
po vodních ořů
bělavé hřívě,
stěžeň praská holý,
já však ve vrcholi:
la la la la, la la la la!

Pod nohou stožár mi
chví se jak děd,
a blesků požár mi
zalívá hled.
Nech stěžeň praská!
V mokré tam hrobě
voda mne, matka, přitulí k sobě
krystalnými lokty,
a vln šeptnou klokty:
la la la la, la la la la!

Jinoch pod stožárem

TENOR SÓLO

Jak ten obraz božské Panny
v šedý stěžně kmen,
obrázek mi přelíbezny
v srdce zasazen.

A jak tuto pod obrazem
lampa mžiká tmou,
lásky hvězdička se míhá
tmavou duší mou.

Za hory jsem strmé zašel,
hlubé za moře,
však mé srdce zůstalo tam
v chatce nahoře.

Uviděl jsem dálných lesů
divukrásný květ,
ale krásnější je přece
dívčinky mé ret.

Nespatřil jsem hvězdy také
v nebi celičkém,
jaká rybářce mé zlaté
svítí pod víčkem.

Za poklady obešel jsem
cizích zemí lem,
však ten poklad ve tvém, dívko,
srdci rozmilém.

Kněžko nebes, ochraň zmaru
šedou stěžně hruď
a dvou srdcí věrné lásce
milostiva buď!

SMÍŠENÝ SBOR

Kněžko nebes, ochraň zmaru
šedou stěžně hruď
a dvou srdcí věrné lásce
milostiva buď!
Hvězdo mořská!

Dívka a černoch v kajutě

SOPRÁN SÓLO

Bojím se tě, můj otroku!
Šílenství ti hárá v oku!

BARYTON SÓLO

Spi, má mladá, spi, má paní,
ve velkého ducha dlani,
spi, má paní, spi!
Já jsem černý, ty jsi bílá,
mušelín tě obestýlá
jako peruť mhy,
spi, má paní, spi!

Spi, má paní, v bouře ruchu,
perly blýskají ti v uchu
jako hvězdičky.
Ty jsi světlá, já jsem tmavý,
v luzném vlase plápolavý
diadém ti tkví,
spi, má paní, spi!

Spi, má mladá, spi, má paní,
ve velkého ducha dlani,
spi, má paní, spi!
Brzy budem bílí oba,
jasnými nás vodní koba
spojí prsteny,
spi, má paní, spi!

SOPRÁN SÓLO

Slyšíš, slyšíš, můj otroku,
jak to praská v lodi boku?

BARYTON SÓLO

Já nejsem otrok, však slavný jsem král!
Před časy Sudan se pěští mé bál,
zlatý kruh okolo lýtka mi plál,
ve vlase perly, ba slavný jsem král!

Spi, má paní, koráb letí
cizím břehům do objetí,
na něm okov zní,
spi, má paní, spi!

Ba nejsem otrok, jsem veliký král,
jemuž pláší tygří kol ramenou vlál!

Spi, má paní, dolar zvoní,
pod bičem se ze zad roní
krve potoky,
spi, má paní, spi!

Ale teď znova jsem veliký král.
Slyš rachot bitevní, zvoní cimbál...

BARYTON A SOPRÁN SÓLO

Nespi, drahá moje milko, ...
Nech mne, Satan ve tvém oku, ...
... zulíbám ti bílé čílko, ...
... udusíš mne, ...
... korálové rty, ...
... z lodi boku voda vplývá, ...
... milko, ...
... zhyneš v toku, ...
... milko, neusni!
... pro Ježíše, můj otroku!

Kuchťík, kapitán a lodníci na palubě v bouři

SOPRÁN A BAS SÓLO, MUŽSKÝ SBOR

KUCHTÍK

Pod palubou vody jako v žumpě!

LODNÍCI

Vyvalíme soudky, bratři!

KAPITÁN

K pumpě!

LODNÍCI

Ha, ha, ha!

KAPITÁN

Vám k smíchu? Však si ticho
zjednám bičem!

LODNÍCI

Rozařme mu břicho!
Přivažme ho k stěžni, nechať patří
na řádění naše!
Dobře, bratři!

Jinoch pod stožárem

TENOR SÓLO

Kněžko nebes, ochraň zmaru
šedou stěžně hrud',
a dvou srdcí věrné lásce
milostiva buď!

Lodníci (vyvalující soudek na palubu)

MUŽSKÝ SBOR

Plnýť celý, ani šplechu,
však ti dopomůžem k dechu,
jen co vyjdeš na palubu,
kapitán ti zacpal hubu,
lakomý, ha ha ha, lakomý!

Vodní řasa, staré dítě,
za to věnci ověncí tě,
opláchnou tě jasné brody,
napiješ se slané vody
jako my, ha ha ha, jako my!

Z kajuty křik

SOPRÁN SÓLO

Pro Ježíše, můj otroku!

Ženy (lomíce rukama)

ŽENSKÝ SBOR

Ó, Marie, shlédni na nás shůry,
a rozptyl hvězdným pláštěm chmury.
Ty, ježto v nebešťanů kůru
roníš pablesk hvězdný
skrže chmuru v bezdny,
ó, slituj se, hle pod nohama
nám otvírá se moře tlama
a kolem rozsápaná lůza.
Ó, hrůza!

Sbor opilých lodníků (křepčících okolo stožáru)

MUŽSKÝ SBOR

Hezky, hezky, do kolečka
toč se, brachu, beze strachu,
kdo se bojí, ten je bečka,
ple- ple- ple- plesnivá bečka.

Kdo se modlí, ten je bečka,
ple- ple- ple- plesnivá bečka.

Celý svět je be- be- bečka,
ple- ple- ple- plesnivá bečka!

(Stožár se řítí s děsným praskotem.)

Hlas se stožáru

SOPRÁN SÓLO

La la la la!

Dva pobřežní loupežníci

BASY SÓLO

(1.) Nu, co's ulovil?
(2.) Hoch v písku bledý,
známých tahů.
(1.) U svatého Bedy!
Aj, toť našeho je břehu dítě.
Míval děvče, na skalním kde šitě
tamo chaloupka se míhá v šeru.
Odplul kdysi, v dálku obemženou,
její prsten s sebou nes',
(2.) a věru s jinou také nevrátil se cenou.
(1.) Prstýnek mu nech a v moře zpátky
ponoř jej...
(2.) Hled', se skály ten vratký
dívky skok! Již bílé vznáší dlaně
z vln...
(1.) Toť ona! Pomodlem' se za ně!

Zástup rybářů před kaplí

SMÍŠENÝ SBOR

Ó, hvězdo mořská, kotvo naděje,
posvátnou dlaní uhlad' peřeje,
svíř libě vodním závojem
těm, co tam spějí s pokojem,
ó, hvězdo mořská!

Ó, hvězdo mořská, zdroji života,
nech bouře zlá i koráb ztroskotá,
ty na dně pustém novou chýš
z těch trosek lásce vystavíš,
ó, hvězdo mořská!

Ó, hvězdo mořská, dejž, by úpadem
král bouře sklonil mračný diadem
a z trosek lásce, hlas náš slyš,
tam na dně věčnou vystav chýš,
ó, hvězdo mořská!

Prosíme posluchače, aby zaujali svá místa včas a vypnuli své mobilní telefony.

Změna programu a účinkujících vyhrazena.

Za podporu a spolupráci děkujeme

Vydala Filharmonie Brno v roce 2026

text Ondřej Pivoda

překlad Štěpán Kaňa

sazba Ingrid Králíková

produkce Daniel Svoboda

redakční uzávěrka 12 | 1 | 2026

Filharmonie Brno, příspěvková organizace

Komenského náměstí 534/8, 602 00 Brno, ☎ +420 539 092 801

www.filharmonie-brno.cz, www.salprobrno.cz

B | R | N | O

MINISTERSTVO
KULTURY

Jihomoravský kraj

Statutární město Brno finančně podporuje Filharmonii Brno.

Vybrané koncerty se konají za finanční podpory Ministerstva kultury České republiky a Jihomoravského kraje.